

Ponekad se dogode trenuci koji ostaju visjeti u zraku. Vrijeme prolazi, ali oko tih točaka zgušnjava se prostor, kao da se nešto u nama odbija otpustiti i pomaknuti se s mjesta. Zaglavljenost tada postaje više od samo unutarnjeg stanja, postaje prostor oko nas. To nije prostor kroz koji se krećemo, nego onaj u kojem ostajemo, interijer u kojem osjećaji blijede, ali se zadržavaju, ponekad vraćaju i ponavljaju. Blokada se u tom smislu može shvatiti kao stanje u kojem ostajemo vezani uz određeni afektivni trenutak unatoč prolasku vremena i promjeni okolnosti. Takva se stanja često manifestiraju u fiksiranim slikama, gestama ili mjestima koja postaju točke zastoja, mjesta gdje vrijeme prestaje biti linearno i postaje zasićeno, sabijeno, gotovo nepomično.

U radu *Upomoć, gdje je izlaz iz restorana*, Andrej Drožđan oblikuje atmosferičan prostor zaglavljenosti – instalaciju koja kroz imaginarni restoran postaje mjesto nemogućnosti zaborava, otpuštanja i bijega. Polazište rada autor pronalazi u scenama koje prizivaju stihovi suvremenih pop pjesama, onih koje oslikavaju unutarnje zastoje i trenutke prekida, gdje su osjećaji zarobljeni u prostoru i vremenu. Inspiriran slikom osobe ostavljene za stolom restorana, doslovno i emocionalno, Drožđan istražuje prostore u kojima se osjećaji ne probavljaju, nego se uporno gomilaju, premještaju i obnavljaju. To je mjesto zastoja, na raskrižju emocija, gdje vrijeme prestaje teći, a iskustva ostaju servirana poput jela koje nije pojedeno do kraja. Restoran, inače prostor zajedničkog objedovanja i susreta, ovdje se transformira u metaforički interijer unutarnjih stanja, krajolik nostalgije, gubitaka i tihe nelagode.

Instalacija zamišlja fiktivni restoran u kojem se poslužuju iskustva: neprobavljeni odnosi, neželjene emocije, queer otkrivenja, izdaje, neuklapanje, umjetna prisnost. Hrana, izobličena i nedokučiva, ne konzumira se tijekom nego doživljajem – svako jelo materijalizira splet emocionalnih trenutaka. Drožđanov je restoran zamrznut u vremenu, istodobno svakodnevan i nadrealan.

Na stolu smještenom u prostor galerije raspoređen je niz osoba/osjećaja/stanja personificiranih kroz tanjure, tkaninu i ready-made objekte. Te osobe ne vidimo, ali njihova je prisutnost opipljiva: u fragmentima šivanog stolnjaka, tekstilnim kolažima, serviranom priboru za jelo, salvetama, čačalicama, tanjurima punim nelagode. Na stolnjaku se pojavljuju izbljedjele, zamućene, sanjive fotografije – kombinacija osobnog arhiva i manipuliranih fragmenata stvarnosti – koje kao da izranjaju iz tkanine. Te slike nastaju kao spoj materijala prikupljenog kroz osobne uređaje i arhive, nadograđenog detaljima, uzorcima i teksturama stvarnih stolnjaka. Instalacija koristi svakodnevne motive restoranske scenografije – kolica za serviranje, tanjure, pribor za jelo – koji postaju nosači neizgovorenih mikrodrama.

Galerijski prostor poprima oblik zagušene unutrašnjosti: zvučni pejzaž, u obliku prigušene naracije i šumova, pojačava atmosferu emotivne klaustrofobije. Zvuk ne ilustrira, već stvara most između posjetitelja i rada, poput eha neizrečenih rečenica, tihe čežnje ili unutarnjeg monologa.

Restoran tako postaje emocionalni pejzaž, prostor između tada i sada, između odlaska i ostanka. Drožđanov restoran funkcionira kao introspektivna kapsula u kojoj se privatno i kolektivno, stvarno i umjetno, svakodnevno i mitsko isprepliću.

GALERIJA KARAS

Instalacija nije narativna u klasičnom smislu – ona je taktilna, prostorna i slojevita. Svaki je tanjur svojevrsni suvenir neprocesiranog osjećaja, a svaki fragment stolnjaka karta unutarnjeg svijeta.

Uključivanjem osobnih i tuđih iskustava – prikupljenih iz online i offline svijeta – Droždan gradi prostorno-emocionalni arhiv koji podsjeća na muzej intimnih gubitaka. U njegovom restoranu tanjur kao da postaje vremenska petlja – začarani krug osjećaja koji se ne mogu progutati.

Iva Jurić

A

H

X

GALERIJA KARAS